

Всяко нѣщо, което се относит до Уредничесвото, Спомоществованіята и Управленіето на **ВѢКЪ**, ще се отправя до Притежателя и Съчинителя му, **МАРКО Д. БАЛБАНОВЪ**, за сега въ Искъпаниѣта на *Каранетрово и Друге*. Асма-алтъ Чаушъ-баши, № 6.

Писма, неосвободени отъ пощенски разноски и неоподписани, не се приеми по никакъвъ начинъ.

Испрацаниитъ за обнародваніе писма или други записки не се повръщатъ назадъ.

ВѢКЪ

ИЗДАВА СЯ ВСЯКА СЪББОТА.

Годишнитъ спомоществованія за вѣтръ въ Държавитъ сж нѣтъ (5) бѣлы меджидіета, а за на вѣтъ отъ Държавитъ се приуритъ пощенскитъ разноски. Спомоществованіето за нѣтъ мѣсеци е двѣ и пол. (2 1/2) бѣлы меджидіета. Всяко спомоществованіе се предплаща.

За извѣстіята и за други частни номѣстванія ще се плаща по 2 гр. на реда.

Спомоществованіята започуватъ отъ 12 Януаріи и 12 Юліи.

Цариградъ, 11 Януарій, 1874.

Като почнуваме днесъ изданіето на вѣстникитъ си, ний считамъ най-първо за свой дългъ публично да изразимъ дълбока си признателностъ къмъ Царското Правителство за благосклонността съ коюто прие и изпълни просбата ни за основаніето му. Дължноститъ, които ни налага това предпріятіе както отъкъмъ высотою Царско Правителство, така и отъкъмъ бѣдѣшитъ ни читатели, не сж маловажни. Ний не ласкаемъ и не лѣжимъ сами себе си. Ний напълно съзнаваме важността на дѣлото, което предприемаме съ твърдѣ волѣ да работимъ честно и неуморимо за законикѣтъ му сполука. Онова, което ни най-много насърчава, е пакъ пълното съзнание на самитъ ни дължности. Тяжестта на тѣя дължности бива по-лека, когато чловѣкъ е свършено проникнатъ отъ тѣхъ, и изпълненіето имъ се представя като по-лесно, когато чловѣкъ ги цѣни справедливо и безкорыстно.

Въ вѣкѣтъ, въ който живѣемъ, періодическитъ печатъ представлява единъ общественъ нуждъ, неудовлетвореніето на коюто произвежда чувствителенъ празнотѣ въ общитъ животъ. За всичкитъ по-малко или по-много образовани народи вѣстникѣтъ е станалъ не само редовна и необходима умствена храна, но още сгодѣнъ въ всяко отношение. Съобщеніето и законното съразискваніе на съвременнитъ общественъ събитія составляватъ днесъ почти на всякъдѣ частъ отъ публичнитъ животъ на чловѣческитъ общества. Въ теченіето на дългитъ вѣкове, презъ които минува чловѣчеството, се появяватъ нѣкои нѣща, които неусѣтно и постепенно се налагатъ на обществото. Независимо отъ нѣкои си мѣстны и привременни интереси, кой е описи, който бы се наелъ днесъ да говори съ нѣкою серіозностъ, на-примѣръ, противъ желѣзнитъ пѣтища, или противъ телеграфитъ? Сжщото става и съ періодическитъ печатъ. Не знаемъ да ли сж се исчерпали всичкитъ теоріи, които ставатъ върху него отъ три вѣка насамъ, и които, събрани наедно, биха съставили единъ огромнъ библиотекѣ. Едно нѣщо е обаче очевидно и неоспоримо. То е, че періодическитъ печатъ съ е наложилъ днесъ на образованнитъ свѣтъ, и нѣкому, мислимъ, не минува презъ ума да положи въ съразискваніе самото начало на съществуваніето му. Той се е наложилъ, както се наложихъ преди четири вѣка печатанитъ книги, които разпространиха въ едно како время драгоценнитъ знанія на древнитъ свѣтъ, подиръ което чловѣческитъ разумъ, претопенъ, и тѣй да кажемъ, прекръстенъ въ единъ повнъ свѣтлинъ, се упакъ по-трезвено и съ по-голямъ самосвѣтъ къмъ напредѣктѣ. Словото е едно естествено право съ което Божийтъ Промыслъ е надарилъ чловѣка за да съобщава своятъ мисли на подобнитъ си. Періодическитъ печатъ, плодъ отъ това естествено право, нѣма друго значеніе въ обществото. Точното съобщеніе и безпристрастно разискваніе на текущитъ общи дѣла — его назначеніето на печатѣтъ въ обществото. Дѣйствителната му полза, отъ тѣзи точки на зрѣніето, е неоспорима. Но нека бѣдемъ справедливи. Въ

общественитъ чловѣческитъ животъ нѣма безусловно право и свобода безъ граници, защото всякій чловѣкъ и велико общество има свои права, които се святи, и своѣ събственѣ свободѣ, коюто заслужа прилично уваженіе. Свободата на періодическитъ печатъ ако и да брѣи много приверженици, има обаче и не малко противници. Единъ ѣхъ възвышаватъ до небеса и ѣхъ представляватъ като благотѣтели божийтъ, като изворъ на всяко чловѣческо добро. Други пакъ ѣхъ унижаватъ разнообразно и ѣхъ показватъ като зловѣрно сжщество, като изворъ на всякакви безчиніе. Единъ ѣхъ представляватъ като всемогущъ, други, напротивъ, като способни не за друго освѣтъ да смущава и разстройва естествено благоуміе на невиннитъ и по-проститъ народѣ. На койъ странѣ е истината? Разнитъ законни мѣрки които сж се зели въ всичкитъ държави касателно до періодическитъ печатъ отговарятъ, мислимъ, отъ части на тоя въпросъ. Колкото и да се показва неоспоримо по теоріикѣтъ правото на писменното слово, опытитъ обаче всякъдѣ е показвалъ че това право, както и всичкитъ почти други, трѣба да се подчини въ практикѣтъ на нѣкои си други начала, на нѣкои си други права. Отъ тамъ произхождатъ разнообразитъ закони върху печата повече или по-малко умѣренни спорѣдъ мѣстата и състояніето на народитъ, нѣтъ широкитъ още и спорѣтъ насчетъ жеженіето на законодателитъ. Періодическитъ печатъ е едно голѣмо благодѣніе за чловѣчеството, и вліяніето му върху обществото не подлежи на никакво съмнѣніе. Самъ по себѣ и добръ разумѣващъ, той е свѣтлина коюто сіея върхъ обществата и може често да спомога за поправото имъ унѣтваніе къмъ доброто. Съвременнитъ събитія и ежедневнитъ въпроси влизатъ повечето въ областѣтъ на періодическитъ печатъ. Нему, слѣдователно, надлежи да хвърля върху имъ свѣтлинѣтъ на бистрийтъ разумъ, на безпристрастнѣтъ и строгъ логику, на наукѣтъ, на исторіикѣтъ, на опытитъ. Нему такожде често надлежи да подпалва и подклажда тихо и кротко въ срдцата священно-тайнственитъ огни огънь който ражда любовитъ къмъ доброто и къмъ напредѣктѣ, и негово е пакъ дѣло да показва и въспира, ако може, злото, коимѣтъ бы ся то появило нѣкадѣ въ някой клонъ отъ общественитъ животъ. Тѣй разумѣваме ний высокото назначеніе и дължноститъ на единъ печатъ, който иска серіозно да послужи на обществото. Но понеже таково е мѣстѣто ни върху періодическитъ печатъ, правдата изискува да кажемъ откровенно че той не е непогрѣшимъ. Не всякога и не всякадѣ е умѣлъ той да оцѣни самъ важността си и, поерѣдъ всеобщото вѣленіе на съвременнитъ събитія, вѣренъ на назначеніето си, вѣренъ изпълнителъ на высокитъ си дължности, да възвышава предмѣтитъ и да търси не нарочно да сплита чрезъ соизмы представляющитъ ся ежедневни въпроси, но да съдѣйствува за законното и естественото имъ разрѣшеніе, спорѣдъ колкото му е въ силѣтъ. Тази исповѣдъ отъ странѣ на единъ новъ вѣстникаръ не е, мислимъ, самохвалство, а още по-малко сгонетическо препорѣченіе на вѣстникѣтъ ни. Но за сполукатъ на дѣлото ни, нѣкъ ще имамы

ний всякога предъ видѣ. Ако, не само у насъ, но и по всичкитъ свѣтъ, хората ся ошакватъ по нѣкогаждѣ отъ вѣстникѣтъ, а законитъ имъ въздига често прѣчки разнообразни, това обыкновенно произхожда не отъ самитъ періодическитъ печатъ, но отъ злоупотѣбленіето което се прави съзнателно или несъзнателно съ него, при всичко гдѣто трѣба да приложимъ че кривдината може да не е всякога въ вѣстникѣтъ. Какъ да е обаче, тежка е отговорността на ошъ-зи чловѣкъ, който зима перо въ рѣкѣтъ си за да пише за едно цѣло общество, особено когато въ това общество по-гольмото число отъ читателитъ, жедни за знанія и любопытни въ всяко отношение, не сж обаче и въ състояніе да премѣрятъ всичко съ мѣркѣтъ на просвѣщенитъ разумъ. Ако въ сжщѣтъ западни Европѣ, гдѣто просвѣщеніето е повече, има хора на които ся случва да ся сбудятъ една заранъ съ политическо мнѣніе противно на онова което сж имали вечерѣтъ, защото вѣстникѣтъ който четѣтъ, постепенно и неусѣтно измѣнява политикѣтъ си, то какво трѣба да кажемъ ний за нашитъ вѣстникочитатели, отъ които не малко управитѣ съвѣстѣтъ си и съставятъ мнѣніето си върху по-много днешни въпроси исклучително спорѣдъ писанитъ въ вѣстникѣтъ. Ако, прочее, вѣстникареката отговорность е голѣма всякадѣ и за всичко, то тя е члѣто пакъ по-гольма и по-тежка за единъ българскитъ вѣстникоиздатель. Ний усѣщамы тѣзи отговорность. Признаваме че който ся наема да бѣде въ едно како и да е общество отъзвътъ и, до единъ степенъ, толкователъ на съвременнитъ събитія, той трѣба да ся залавя о перото не само подиръ надлежачето предуготовленіе, но и съ едно истинско благоговѣніе. Службата на единъ вѣстникаръ не е по-малко свята отъ службата на единъ проповѣдникъ, който е пропикнатъ отъ истинитъ на проповѣдѣтъ си, и който има присърдце душевникѣтъ полза на слушателитъ си. *Шо е най-сладко?* — *Языкѣтъ.* *Шо е най-горчиво?* — *Языкѣтъ,* казалъ единъ старъ ученъ, и ималъ е пѣлно право. Сжщото може да ся каже и за писменното слово, което не е друго освѣтъ пакъ языкѣтъ подъ единъ особенъ формѣ. Преимуществата на печатѣтъ сж неоспорими. Но всичко зависи отъ начинѣтъ, по който ся води.

Далечъ отъ насъ мислята да отречемъ прямо или косвенно заслугитъ, които е принелъ до днесъ на народа ни българскитъ печатъ въобще. Ако има нѣщо, което да ны насърѣва въ тоя частъ, то е че само ний ся явяваме днесъ на народното вѣстникарско поле, когато единъ многочисленъ и трудолюбивъ народъ като нашѣтъ, можеше да брѣи и да поддържа не единъ и два, но нѣколко десетини вѣстници. Утѣшавамы ся обаче съ мислятъ че не слѣдъ дълго время може бы ще имамы удоволствіето да поздравимъ и да поерѣчимъ на сжщото поле други по-ревностни и по-достойни работници, които да умѣжатъ съвременно да оцѣлѣватъ по-добръ и отъ насъ и отъ предшественитѣ ни высокото назначеніе и голѣмѣтъ отговорность на вѣстникарскѣтъ службѣ, за въ ползѣ и на държавитъ и на народѣтъ ни. Никой нѣма да откаже че народѣтъ ни има днесъ нуждѣ отъ добры

вѣстници. Нашѣтъ листъ ще ли да може да удовлетвори, поне отчасти, тѣкъ нуждѣ? Това остава на времето да го покаже. Дѣлата всякога биватъ по-краспорѣчиви и по-убѣдителни отъ всичкитъ обѣщанія. Онова само, което имамы да кажемъ на читателитъ си е, че смы рѣшимъ да работимъ, да затѣгамы съ горещѣ ревностъ за напредѣнованіето на листѣтъ ни, и да не пощадимъ нищо за постепенното му улущеніе. Имѣмъ предъ видѣ законитъ и предосторожни въ всичко, ний серіозно ще влизамы въ разискваніето на всичкитъ общественъ, държавни и народни въпроси, и ще държимъ въ всичко благоприятикѣтъ мѣркѣ, ще предпочитамы всякадѣ и въ всичко редѣтъ отъ безчиніето, законѣтъ отъ разстройството, общитъ отъ частнитъ интересъ, и всякога ще имамы благоуміикѣтъ грижѣ за предпазваніе на вѣстникѣтъ си отъ каквото и да е нещастіе. Желаніето и рѣшеніето ни е да гледамы да продължимъ животѣтъ му за дълго время.

Една отъ първитъ дължности, които строго ще казимъ, е да бѣдемъ искрени, искрени къмъ държавитъ, искрени къмъ народа си. Нищо нѣма по-опасно отъ самооблѣченіето, било то частно, било народно. Всякій чловѣкъ е длѣженъ да бѣде, преди всичко искренъ спрямо отечеството си: любовта му къмъ него не трѣба да го заслѣпява и да му бѣрка въ точно-то оцѣненіе на работѣтъ. Общото мнѣніе, което праведно ся е нарекло една нравственна сила, заслужа безъ съмнѣніе всяко уваженіе. Ако е право и основано на добры общественъ начала, то, късно или рано, ся всякога налага и на вѣстникари, и на управители, и на първенци, и на владѣщи. Не малко вѣстници обаче ся укориха, и то въ единъ свѣтъ много по-образованъ отъ нашѣтъ, че тѣ друго не правили освѣтъ да развращаватъ общото мнѣніе, или да злоупотѣблѣватъ съ него за своѣ корысть. Тойзи укоръ не остана безъ възраженіе. Но не е тука мѣсто да разгледамы до колко може да ся оправдае и какви вѣстници могатъ да го заслужаватъ. Има си мѣстѣто обаче да попытамы: единъ просвѣщенъ вѣстникаръ изпълня ли точно и до край дължностѣтъ си, когато ся ограничава само работѣтъ да ласкае едно каквото и да е мнѣніе безъ да има той и самъ описи благороднѣтъ дѣрзость, коюто произвеждатъ силни и крѣпки убѣжденія, да приложи въ съставѣ на общото мнѣніе нѣщо отъ свѣтлинѣтъ на своя собственъ разумъ? Ако е тѣй, то трѣба да исповѣдамы че нѣма по-долно знаніе отъ вѣстникарското. За добръ обаче честь на оныя, които сж го пригѣрнали, това не е тѣй въобще.

Отъ нашѣ странѣ, щастливи ще да смы ако можахмы, при стараніята си да възпроизвеждамы всякога точно и ясно преобладающитъ въ нашето общество мнѣнія, съвременно да спомогнемъ, спорѣдъ силѣтъ си, за разясненіето и освѣтленіето на каквото и да сж съвременни въпроси, които интересуватъ отъблизу духовѣтъ у насъ. Единъ вѣстникъ не трѣба да е само вѣститель на що-то става, но още и искренъ изяснителъ. Никого и кѣтъ нѣкого нѣма да бѣдемъ нищо низки ласкатели, нищо груби нападатели. Личноститъ сж строго запрети въ вѣстникѣтъ ни. Стѣловѣтъ му сж свободни и отворены-

всѣкому за всяко серіозно разискване. Согласно или не согласно съ собственитѣ наши мисли, всяко мнѣніе има входъ въ листътъ ни, стига само да е изложено съ яснота, съ безпристрастие, съ учтивостъ, и стига да е рѣшено да претърпи обекжданіето, което имаме право да му направимъ, ако е пужда. Въ разискваніята си ще се отнасяме не до буйнитѣ страсти, но до тихитѣ и хладнокрѣвнитѣ разумъ. Не щемъ пламацы отъ суха слама които слѣдъ единъ часъ да изгаснатъ веднажъ за всегда; обичаме, напротивъ, да подклаждаме тихитѣ огъни, който има някоя трайностъ. Длъжни сме да казваме онова което разумътъ и опитътъ ни показва за добро и полезно, а не да лъжемъ сами себе си, и да представяваме софизмътъ за истинъ, а истинатъ за назадинчавостъ.

Преди всичко обаче ще забѣлѣжимъ че вѣстникътъ ни ще бѣде вѣстникъ ежесѣдневно политически. Добъръ изборъ отъ съвременнитѣ събитія было по вътрешнитѣ, было по външнитѣ политикѣ въ всичкото ѣ пространство ще бѣде обикновенната храна който ще даваме на читателитѣ си. Българскитѣ умъ ще узрае и ще се развие още по-добъръ, когато, отъ една страна, му се излага редовно и точно вървѣжътъ на общественитѣ дѣла въ Държавитѣ, отъ който сме частъ и за съдѣлжитѣ на който се най-много интересуваме, а отъ другъ страна, се опознава въ сжщото време и съ по-важнитѣ политически приключенія, които особено занимаватъ образованитѣ свѣтъ.

Но политиката не е нѣщо уединено, и вѣстникътъ ни не ще бѣде нѣмъ за другитѣ части отъ общественото движение. Было по серіозното книжовно поле, было по забавни нѣща, было по промишленостъ, было еще по търговитѣ или по земледѣліето, политическитѣ економіи, и финанцитѣ, той всякога ще да залѣга да държи читателитѣ си въ течението на по-трѣбнитѣ за тѣхъ знанія. Но при това нѣма да забравимъ че днесъ за днесъ сме си удостоили вече да имаме и едно свое църковно управление, и едно народно духовенство. Цѣла почти Европа се занимава днесъ съ църковни и вѣроисповѣдни въпроси, съ които ще опознаваме постепенно и нѣй читателитѣ си. Въ времената, въ които живѣемъ, прочее, нашето народоцърковно движение не е нѣщо извънредно. Но Екзархията ни, или по-добъръ българската православна църква, драгоценитѣ интереси на който сж на всички ни присърдце, устроила ли се е въ всичко окончателно? поченѣла ли е та кара безпрепятствено редовнитѣ си и правилнитѣ животъ? Высшето наше Духовенство, за което се е трудилъ цѣлъ Българскій народъ, отговаря ли всякадѣ на високото си звание въ обществото? Като се поставихъ вече помежду ни, въ името и съ помощъта на земното и преходно отечество, еднородни пастыреначалници, мислятъ ли сега тѣ всички, по нѣкогаждѣ поне, и за онова бѣдѣщето небесно отечество, въ името на което се отличаватъ тѣ въ обществото отъ другитѣ насъ просты смърты, и пътятъ на което сж призвани да ни показватъ постоянно? Трудятъ ли се съ евангелско самоотверженіе да вдвояватъ на всякадѣ Любовитѣ и Божитѣ миръ? Вѣрни служители на І. Христа поучаватъ ли народа и поощряватъ ли го безкорыстно къмъ високитѣ вѣроисповѣдни добродѣтели? Поддържатъ ли доброто на всякадѣ и насърчватъ ли уметвенно и нравственно възпитаніе на повѣреното имъ стадо? Даватъ ли примѣръ на евангелскъ благостъ и христіанско смиреніе? Почитатъ ли тѣ първи законътъ? . . . Тия въпроси излизатъ изъ чисто сърдце. Като вѣстникъ нѣй не можемъ да не си ги положимъ. О, колко щастливи ще да сме, ако, въ вѣстникарското си поприще, намъ не бы се представила никаква

причина да отговоримъ на тѣхъ отрицателно! Въ всякій случай благополучието се считаме ако съ органътъ си можемъ и нѣй да спомогнемъ чрезъ слабото си перо не само за твърдото устройство на Екзархиятъ, но еще и за достиженіето на високитѣ онзи цѣль, който има та ка то църковно установленіе, и който е нмалъ предъ очи и народътъ ни, когато почна дължитѣ борби за едно свое църковно управление. Като българинъ, нѣй желаемъ щото нашето Духовенство да бѣде утѣшителна и животворна свѣтлина помежду народа, и, съ добритѣ си дѣла, да привлече всякога на себе си не-притворно уваженіе и праведни хвалбы; като членъ отъ православитѣ църкви, нѣй желаемъ да видимъ нашето духовенство да занимава прилично и блестящо мѣсто въ иѣдрата ѣ, а еще да придобие образовать свѣтъ; като гражданинъ, нѣй желаемъ да има то всякога благоволеніето и довѣріето на Царското Правителство. Тѣй само Екзархията ни ще представлява едно уважаемо тѣло, тѣй само ще стане тя наша народна гордость, и нейното благоустроеніе нека служи толгасъ и за отговоръ на ненавидѣнитѣ насъ, и за твърдо и благо упованіе на страждущитѣ.

Вѣстникътъ ни по настоящему ще излиза веднѣждъ въ седмицѣтъ.

При всичко че, споредъ новитѣ закони и налози, разпокитъ за издаваніето на единъ вѣстникъ, а най-паче българскій, ставатъ твърдѣ тежки, нѣй не рачимъ да опредѣлимъ цѣнитѣ му повече отъ *пемъ бѣмъ* медикдѣнта за вътре въ Държавитѣ. Сладкото удоволетвіе да работимъ публично по убѣденіе и съ чистопороднъ ревностъ ще бѣде за насъ единственната награда въ началото на попрището ни. По многото, за което може да има право трудътъ ни, ще очакваме нѣй отъ времето, отъ постепенното оцѣненіе на дѣлото ни, и отъ добротѣта волѣта на ономоществователитѣ.

Спомоществованіята ще ставатъ за едикъ годинѣ или шесть мѣсецы, и тѣ се *прѣдпациатъ*.

Който не се обади слѣдъ испращаніето на третитѣ или най-много на четвѣтитѣ брой, испроважданіето на листътъ се прекъснута за него. Все що се отнася, было до съчиненіето было до управленіето на вѣстникътъ ще се отправя до *При-тежатели* и *Редакторъ* му

Марко Д. Балабановъ.

Истекната Година 1873.

Времето тече и минава неусѣтно. Годиныйтѣ върватъ слѣдъ годиныйтѣ, въковѣтъ пѣлнятъ и увеличаватъ тихитѣ океанъ на минжитѣ възрасты. Надъ природѣтъ, която ни окружава, и надъ човѣческитѣ общества, които се постоянно движатъ едни насамъ други нататѣкъ, владѣе и царува една невидима сила, подъ властѣта на който всичко се видоизмѣнява, която всичко поглѣща и въ който всичко се стопява, а пакъ тя сама се показва безсмъртна. Оправдава се тѣй до нѣкадѣ старозавѣскитѣ свѣтъ, който помежду другитѣ природни явления бѣ обоготворилъ и *временно* подъ имя *Кроносъ* или *Сатурнъ*. Човѣкътъ съ ограниченитѣ свой умъ не може да си състави точно понятіе за безграничното пространство на времето; отъ тѣзи точкѣ на зрѣніето, то е единъ отъ най-възвышенитѣ предметъ на високитѣ философіи; но човѣкътъ е господаръ на употребленіето на времето; въ това отношеніе той често пыта самъ себе си какъ е употребилъ времето си, а едно врождено любопытство кара всякога хората да изпитватъ не само отдалеченитѣ въкове на свѣтътъ, но еще и най-близкото минало, като че да сме тѣсно свързани съ това минало, та и слѣдъ раздѣленіето нѣщо ни тегли къмъ него.

По това се разумѣва и общитѣ обичаи, гдѣто сж приели всички почти періодически спанія да правятъ едно общо обзоріе на истеклитѣ годинѣ въ началото на онаѣ, която почива. Тойзи обичай е добъръ и полезенъ отъ всякъ страна. Нѣй ще се съобразимъ съ

него не само защото вѣстникътъ ни излиза на свѣтъ нѣколко дин слѣдъ началото на новитѣ годинѣ, но еще и защото желаемъ, въ едно кратко обзоріе на свършенитѣ годинѣ, да въведемъ читателитѣ си безъ голѣмъ трудъ въ общото движението на съвременитѣ политикѣ и на съвременитѣ общественѣ дѣла.

Да почнемъ отъ Англіи. Нѣй забѣлѣжаме чѣ почти вѣничко що се е извършило въ нѣй презъ истеклитѣ годинѣ има чисто мѣстентъ характеръ. Министерството на Гладстона се задържа за това, че противнитѣ му не рачиха да го замѣстятъ когато, слѣдъ единъ несполукъ въ Камарѣтъ то поиска да се оттегли отъ управленіето и да имъ устѣпн мѣстото си въ властѣтъ. Но борбата еще слѣдува, и видн се, споредъ послѣднитѣ извѣстія, че партията на оппозиціѣтъ придобива отъ день на день повече силѣ. Въ Англіи нѣкой не отрича извършѣнитѣ способности на предѣлѣтелѣ на сегашното министерство, и свободолубивитѣ му чувства сж познати па всички както, впрочемъ, свидѣлствуватъ за това и всички закони които той предложѣ въ Камарѣтъ, и отъ които законѣтъ за автономіи (самоуправленіе) на Ирландскитѣ църкви показва особено и правдолюбивитѣ чувства, отъ които е проникнатъ този министъръ. При това неговитѣ обширни и испытани вече на дѣло знанія по финанціалитѣ частъ сж, току рѣчи, единствени въ Европѣ. Но въ Англіи, както е извѣстно, ежестествува отъ въкове едно просвѣщеніе съперничество помежду двѣ партии, отъ които едната е позната подъ името *Тори*, и се показва всякога като по-застойчива и по-предопазлива въ каквито и да сж преобразованія, а другата се казва *Виги*, и представлява по-свободолубивитѣ и по-свѣтлы политически класъ, макаръ че и двѣтъ тѣ партии да сж еднакво предани на общитѣ интереси и на величіето на Англіи. Въ властѣтъ стои ту едната ту другата, която отъ тѣхъ придобие вышгласіе въ Камарѣтъ. По тѣзи причини измѣненіето на министерството въ Англіи не е нѣщо извънредно, и нѣкой нѣма да се почуди ако, на примѣръ, въ течението на тѣзи годинѣ, се чуе че Дизраели или другъ нѣкой отъ партиятъ *Тори* замѣстѣтъ въ властѣтъ Гладстона. Англіискитѣ вѣстници забѣлѣжватъ освѣтъ това че доброто състояніе на Англіискитѣ търговіи и презъ истеклитѣ годинѣ было така добро както и въ прѣшнитѣ годинѣ, и показватъ, че, съ нѣкои е само неключеніа, нѣматъ въобще причинѣ да се оплакватъ отъ състояніето на многочисленитѣ и многочисленитѣ английскѣ колоніи, които сж по-по-на-наемъ за Англіи изворъ на богатство и търговіи. Духовѣтъ въ Англіи особенно зае прѣвъ минжитѣ годинѣ такожде блестятъ и въстрѣжествуваніето на руското оружіе въ сѣрднѣ Азіи. Англичанѣтъ се страхуватъ да не бы Россія, както тя сега върви, да доде въ столкновение съ Англіи въ Индіи и въ Азіи. Когато се чу че русската война трѣгва за Хивѣ, англичанѣтъ се стреснаха, и венчикѣтъ почти вѣстници единодушно приличаха върху това дързостно руско предприятие вниманіето на Англіиското Правителство. Увѣреніята, които даде Руското Правителство за намѣреніята и политикѣтъ си въ сѣрднѣ Азіи, както и приемианіето на нейтралностѣтъ на едно мѣсто по тѣи страны, уталожиха разпаденото англіиско честолюбіе, и днесъ, когато Хива, този островъ въ океанѣтъ на Пустынитѣ, се счита подвластна на Россіи, при венчикѣтъ станѣли договори, не само се въстановиха прѣшнитѣ сношенія помежду руското и англіиското правителство, но чрезъ свадѣтъ, която става тѣжъ недѣлѣ въ Петербургъ, се еродяватъ и двѣтъ царски фамилии, руската и англіиската.

Ако отъ Англіи минемъ презъ Голандіи, която напоследѣтъ се показва по-щастлива въ военнитѣ си предприятия сѣрѣцу Ачинъ, и презъ свободитѣ и трудолюбивѣ Белгіи, която се занимава мирно и постоянно съ искусствата, съ художествата и съ промишленостѣтъ, а днесъ е, казватъ, не до толко съдоволена отъ настоящето министерство, ако минемъ тѣй презъ тѣи страны та влеземъ въ Франціи, нѣй намѣрваме че тамъ и презъ истеклитѣ годинѣ се продължава борбата помежду разнитѣ партии за правителственитѣ форми. Наполеонъ третій, който управлява Франціи почти цѣли 25 годинѣ и самъ почти располагаше въ това разстояніе съ сѣдѣнитѣ на цѣлъ Европѣ, умрѣ въ началото на минжитѣ годинѣ. Днесъ той и дѣлата му принадлежатъ на исторіи. Въротно е чѣ, при венчикѣтъ му погрѣшки и недостатѣцы, тя нѣма да натовари само на неговѣтъ грѣбъ венчикѣтъ злочестіа които има да претърпи въ послѣднитѣ три години Франціа, за вѣщественното благосостояніе на който, безъ съмнѣніе, той много спомогна. Работническитѣ и търговескитѣ класъ много му сж задължени и до нѣкога самъ французскитѣ народъ ще признае че не само Наполеонъ, но цѣла Франціа е винувна за гдѣто тя предприе тѣй безразслен-

но единъ бой, въ който тя палѣти на толко съ злочестіи и безпокойствіа щото не може и до сега да се избави отъ тѣхъ. И днесъ еще въ тѣзи хубавѣ странѣ паритѣ върлуватъ. Наполеонитѣ привърженици вѣлчатъ и чакатъ сегоднѣ време. Тѣ иматъ вече въ днешното министерство свои хора. Монархиститѣ не сполучихъ да въведатъ Графъ Шамборда на тронѣтъ. Съ неговото неумолно упорство и съ непокладнитѣ му убѣденія се почуди венчикѣтъ свѣтъ. Но можемъ да кажемъ че днесъ за днесъ тѣ прѣсодѣлватъ, и ето вече има нѣколко мѣсецы отъ какъ живѣе министерството нѣмъ подъ предѣлѣтелството на Г-на Брогли. Макъ-Махонъ, днешнитѣ предѣлѣтелъ на французскитѣ републикѣ, който замѣсти познатого Г-на Тьера, сполучи щото Камарата да продължи властѣтъ му за седемъ годинѣ. Тѣй трае и до днесъ въ Франціи републиканската правителствена форма. Но нѣкой не знае що може да породи бѣдѣщето. Както се види, въ Франціи днесъ вѣе вѣтрѣтъ на една умѣренѣ и благоустроени републикѣ. Но и другитѣ партии не сж безъ сѣрдѣства, и нѣма тѣ да се рѣшатъ тѣй лесно да жертвуватъ крѣпкитѣ си убѣденія. Отъ другъ страна, на утвърденіето на републикѣтъ въ Франціи вредятъ най-много распадѣнитѣ ѣ и сѣглі въ вѣничко привърженици. Тѣ не малко съдѣйствуваха съ необмысленното си обхожданіе и за паданіето на Г-на Тьера отъ властѣтъ. Дѣтъ нѣща вредятъ най-много на Франціи. Първото о революционнитѣ духъ, който е смѣсенъ съ плъно равнодушіе къмъ все що има религіозентъ характеръ, другото е преувеличенитѣ фанатизмъ на высшето духовенство, което се грижи повече за мірскитѣ властѣ и за непогрѣшимостѣтъ на папата, отъ колкото за въдворяваніето на миръ и любовъ въ Франціи. При вѣничко това, трѣба да исповѣдаме че въвъ французскитѣ народѣ има жизненни сили, които не се сѣрѣчатъ често въ другитѣ народѣ. Побѣденъ както никога нѣкой другъ народъ, изнуренъ и окръвавенъ, той можѣ да се съземе въ една кратко разстояніе, да исплати честно и точно огромнитѣ данѣкъ съ който го натовари немилостивитѣ побѣдѣтели, и да освободи отечеството си дори и отъ послѣднитѣ войникѣ на неприятели си. Освѣтъ това промишленостѣта и търговіята, каквото и да се казва, слѣдуватъ да се развиватъ и да привлечатъ пакъ въ Франціи сребро и златото което изтѣе отъ нѣй. Всякога това показва че Франціа е една страна съ голѣмо пакъ бѣдѣще. Нѣма нищо да кажемъ тука за многочисленитѣ сѣдѣжъ както и за обекжданіето на Марешала Базаза.

Да хвърлимъ ли отъ Франціи и единъ погледъ върхъ Испаніи? Вълненіето па страстѣтъ и на паритѣ е тамъ буйно. Царъ Амедей, като видѣ че не ще може нищо да направи, се оттегли благоразумно и отиде да живѣе миренъ животъ въ Италиѣ при бащата си Викторъ Еммануила. Испанцитѣ провъзгласихъ републикѣ, но раздоритѣ и межоусобнитѣ обѣскванія се еще повече умножиха помежду имъ. Кѣтъта Испаніи! що бѣше другъ пѣтъ, и какво печално зрѣлище тѣ представлява днесъ! За сега управленіето е въ рѣцѣтъ на Марешала Серанно който го искусно грабна изъ рѣцѣтъ на Кастеларя, а споредъ послѣднитѣ извѣстія види се че испанската република не ще да има дългъ животъ.

Германската имперія прилага всевъзможни старанія за утвърденіето си. Тя иска да се оздрави отъ всякъ странъ и въ всяко отношеніе. Князь Бисмаркъ знае отъ исторіиѣтъ на отечеството си какви пакости е правило на старѣтъ германскѣ имперіи Царството. За това той е обявилъ ужаснѣ борѣ сѣрѣцу католичкото духовенство въ Германіи. Той му отне, чрезъ новы закони, венчикѣтъ сѣрѣдѣта които поддържаха гражданското му влѣніе върху обществото и кара днесъ стари пастыреначалници да се представятъ предъ гражданскитѣ сѣдилища за да се накажатъ като престѣпници на новозададенитѣ закони. Не знаемъ да ли Бисмаркъ иска да подражи германскитѣ килзове отъ 16-й вѣкъ, които не толко съ по религіозни убѣденія, колкото по извѣстни материални интереси, спомогнаха и словомъ и дѣломъ на Лутеровѣтъ привърженици за сполукѣтъ имъ. Тогава обаче религіозното чувство бѣше по-живостно въ западнѣ Европѣ, а пакъ днесъ нѣма освѣтъ двѣ крайности, т. е. или лѣдяно равнодушіе, или просто суевѣріе. Предприятіето на Бисмарка да подчини духовенството на държавнитѣ и гражданскитѣ интересъ не е отъ най-леснитѣ, но Бисмаркъ нѣма да даде сега за прѣвъ пѣтъ знакъ на способностиѣтъ си. Трѣба при това да исповѣдаме че не малко спомогна да се насърчи въ това този извънреденъ вѣжъ и смѣлостѣта съ който католичкото духовенство превъзгласи предъ 3 годинѣ непогрѣшимостѣтъ на Папата, т. е. своитѣ собствени непогрѣшимостъ. Тѣзи постѣпка смутѣ венчикѣтъ просвѣщенни католици, и породѣ называемитѣ днесъ *старока-толици* които отхвърлятъ тѣзи догмы, и съста-

вять днес едно особено вѣропоевѣдно обществото, което ся вече и званично призна въ Германіи.

Швейцарската република нѣма и тя тѣжъ годинѣ други почти расправы освѣтъ расправытъ съ католическото духовенство и съ Папата, съ когото и прѣкъсна най-послѣ правителственнытъ си сношенія.

Всемирното изложениѣ въ столицѣтъ на Австріи нѣма да има по блистателнѣ сполукѣ, ако отъ единѣ странѣ, холерата, отъ другѣ, финанціалнытъ кризисъ не бѣха дошли да исплашатъ хората на всякадѣ. При всичко това, Австрія ся счита доста задоволена отъ всемирното изложениѣ. Царе и князове придружавани отъ искусны министри ходиха въ Виенѣ да почтатъ всеобщото чловѣческо трудолюбие и промышленостѣтъ. Австрія ся устѣти отъ това движениѣ пзново съживѣна и възобнови ся политиката ѣ особено спрямо Россіи, на Императорѣтъ на който ся е закарналъ вече да иде да вѣрне посѣщеніѣ п Францъ Іосифъ. Нека приложимъ тука че тааъ годинѣ ся отличилъ еще и съ това гдѣто сръбчаніята на царѣтъ и императорѣтъ дадоха пакъ поводъ на разны оцѣненія, съ които ся храниха нѣколко время стѣлповѣтъ на вѣстницѣтъ. Нѣма да забѣлжимъ нѣщо особено за Италіи, но извѣстно е че Викторъ Еммануилъ понека коевенно по и твърдѣ искусно да отговори на нѣкои си противоталански проявленія въ Франціи съ пктуваніѣто което предприѣ да направи минжлото лѣто не само въ Виенѣ но и въ Берлинѣ, гдѣто го пріѣха не само съ блестятъ по и съ единѣ очевиднѣ симпатіи.

Отъ кѣмъ севѣрнѣ Европѣ, въ скандинавскитѣ страны такожде нѣма нищо особено да забѣлжимъ, освѣтъ възвышеніѣто на единѣ новѣ дарѣ въ Швеціи и Норвегіи и негодуваніѣто въ Данемаркии отъ едно министерство, което еще и до днесъ ся намира въ работѣтъ.

Най-гольмѣто събитіѣ въ Россіи презъ истекшѣтъ годинѣ е безъ съмнѣніѣ благополучно то свършване съ експедиціи въ Хивѣ подъ искусното управленіѣ на генералъ Кауфмана. Това многотрудно военно предприятіѣ отъ страны на руското правителство даде поводъ на разны и продължителны съразискванія въ вѣстникѣтъ почти европейскій печатъ. Колькото опасны и да поискана нѣкои да представятъ и въ тойзи случай рускитѣ завоеванія въ Азиѣ, повечето обаче отъ политикѣтъ и публицистѣтъ признаватъ днесъ че цивилизацията нѣма въобще да ся повреди, тя има, напротивъ, да ся ползува отъ тѣя рускѣ походи въ необразованитѣ и почти дивы страны въ сѣвѣднѣ Азиѣ. Какъ и да е, руската експедиція въ Хивѣ е едно отъ най-важнытъ събитія презъ минжлѣтъ годинѣ, и голюмийтъ шумъ гдѣто произведе въ цѣлѣ Европѣ не ся еще съвършено уталожило. Предложеніѣто на познатый Лесенъ да свѣрже Индиѣ съ Европѣ чрезъ единѣ желѣзны пѣтъ презъ вѣсточнѣ Россіи и сѣвѣднѣ Азиѣ не произведе по малѣкъ шумъ на всѣкадѣ. Императоръ Александъръ по сѣрѣшна това предложеніѣ съ най-добра волѣ, и остава на бждѣщето вече да ни покаже да ли и тази исполинска идея ще стане единѣ день дѣло, както стана преди нѣколко годинѣ дѣло и идеята за прокопаваніѣто на Суеца. Вѣтъ отъ този кругъ на идеи, нѣй ще забѣлжимъ еще че Россія днесъ стой въ най-добри сношенія съ всѣкитѣ европейски държавы. И пктуваніѣто на Н. Прев. Рашидъ Мама въ Одесѣ за да поздравитъ тамъ Ишпер. Александра отъ страны на Негов. Велич. Султанъ-тъ, показаніѣтъ по той случай взаимни пріятелски чувства, словото което Генералъ Игнатіевъ изрече слѣдъ малко въ сѣщитѣ градѣ, всичко това свидѣтельствува за добротѣ и пріятелски сношенія, които свѣрзаватъ есга двѣтъ сѣвѣднѣ държавы.

Отъ Одесѣ до Цариградъ разстояніѣто не е дълго. Нѣй ся връщамы въ нашѣтъ държавѣ. Истекшата година бѣше въвѣ нѣкъ доста честпата, и обявѣнитѣ преобразования обѣщаватъ не само едно цо-добро състояніѣ въ финанціално отношеніѣ, но еще и всякакви облесненія за търговійѣтъ и за общото благоденствіѣ. При всѣкитѣ въпроси за които говори често и мѣстнытъ и чуждытъ печатъ, дунавскитѣ подвластни княжества слѣдуватъ да сѣ съвършено споразуменны съ надлѣстното имъ царско правителство.

Въ Гръциѣ видѣхмы тѣжъ годинѣ да ся породилъ едно необыкновенно тамъ финанціално движениѣ, на което плодѣтъ не изтѣзохъ за всѣчки сладки и полезны. Много хора, отъ желаніѣ да ся обогатятъ въ нѣколко даны, ся есшали, и вѣтъкъ на това нѣкои си грѣдѣ публицисты нехѣтъ да натоварятъ на първыи министаръ Делигеорги.

Нѣй свѣршрвамы тука това кратко обзоріѣ на истекшѣтъ годинѣ, и желаемъ новата година да бжде за всѣчки и въ всичко, а тѣй и за нашѣтъ народъ, весела и благополучна.

ПОЛИТИЧЕСКИ ПОВИНЫ.

Международно примирително Сѣдилище.

Единѣ отъ познатитѣ французски публицисты, Г-нѣ Лавелей, въ желаніѣто си да избави Европѣ отъ вѣроятны за напѣдѣ боеве, които предвижда отъ днешното състояніѣ на работѣтъ, възобновява иностранно развива много пѣти изразеніѣтъ идеѣ за съставленіѣто на едно международно примирително сѣдилище, което да разглежда и да разрѣшава междудържавнытъ респри. Не знаемъ да ли дѣйствиетелно чловѣчеството е достигнало до онова съвършенство, като да може да ся намѣри способъ за миролюбивото рѣшеніѣ на всѣкитѣ оныя общенародны въпросы, които ставатъ причина на крѣвопролитны и жестоки боеве. Но никой не може да осѣди тѣжъ благороднѣ идеѣ, която произхожда отъ едно възвышенно и чловѣколюбиво чувство и която, положена отъ части въ дѣйствиѣ, сподучи нѣколко пакти, и може за напѣдѣ еще повече да сподучи, ако сѣ благонамѣренны и искренни странытъ, които ся намиратъ въ разногласіѣ и распрѣ.

Какъ да е, нѣй превождамы по долѣ единѣ членъ, обнародванъ отъ вѣстникѣтъ *Наше Франце Прессе* по поводъ на Г-нѣ Лавелеовото списаніѣ, на което този вѣстникъ дава и едно съкращеніѣ. Колькото за американскитѣ параходѣ *Виргинія*, за който става дума въ тоя членъ, читателитѣ могатъ да знаятъ че той бѣ пренесълъ нѣкои си американцы въ испанскитѣ островѣ Куба като помощници на бунтовницѣтъ, и отъ които нѣкои си хванѣтъ отъ редовното правителство ся убиха безъ сѣдѣ. Отъ тамо бѣше ся породила между Америкѣ и Испаниѣ распрѣ която ся изравни съ миренъ начинъ.

Ето членѣтъ :

«Благополучното рѣшеніѣ на въпросѣтъ, който ся породилъ отъ приключеніѣто съ параходѣтъ *Виргинія*, възбуди пакъ разсѣкваніѣто за едно международно спогодително сѣдилище. Едвамъ излѣзе отъ съвършенно теоретическитѣ кругѣ, его че тойзи въпросъ ся ежедневно приближава до едно практическо рѣшеніѣ. Отъ тридесѣтъ годинѣ насамъ двадесѣтъ и двѣ политически распри ся изравниха по този способъ. Предложеніѣто на Г-на Ришардъ въ Англіи съжѣ Камарѣ за поддържаніѣто и распространіѣто на идеѣтъ за това международно спогодително сѣдилище постепенно придобыва новы послѣдователи. Малкитѣ държавы въ Европѣ одобряватъ тѣжъ идеѣ, а познатитѣ французскіи публицисты Лавелей и развива въ списаніѣто си «За днешнытъ причини на боятъ и за спогодителното сѣдилище».

Списательтъ нечислява най-напѣдѣ голюмнытъ причини, които затыняватъ политическитѣ европейскіи кругозорѣ. А тѣя причини, споредъ него, сѣ :

Жаждата за завоеваніѣ, отъ който страждѣтъ всѣкитѣ царе, при вѣнѣкъ чи тя е по-малко опасна днесъ отъ нѣколко минжлѣтъ годинѣ, защото завоеваніята не представляватъ вече причини за слава, но трѣсятъ оправданіѣто си въ причини по-благословны, по видимому; Начало на народносостѣ, защото при всѣкитѣ космополитическитѣ порой, които ни повлича, племената признаватъ много по-добрѣ отъ другѣ пакъ собственикъ си народны особы, и взаимнытъ съперничества ся проявляютъ съ по-голюмы силы;

Вѣропоевѣднытъ борбы, и свидѣтель на това е Донъ-Карловото вѣстаніѣ въ Испаниѣ, или единѣ възможенъ между Италіи и Франціи бой;

Теоріята за европейското равновѣсіѣ, която ся представя като невинителна когато сѣрѣдотіѣто на тѣжестѣтъ ся внезапно премѣсти безъ да причини безпокойствіѣ на великитѣ държавы; Историческото съперничество на много народы, които, както Франція и Германія, съзирастъ въ бждѣщето неизбѣжны събѣкванія;

Политическитѣ постановленія на нѣкои си държавы; абсолютно правителство, което не дава никакво поручителство за миръ; владѣтели, припуждавани може бы отъ вътрѣшны обстоятелства на мѣстото, което управляютъ, да трѣсятъ спасеніѣто си въ вѣнныи боеве;

Най-послѣ недостаточността и несъвършенството на международното право.

Споредъ Лавелей двѣ или три голюмы ераженія заплашаватъ бждѣщето на свѣтъ, но великодушнытъ старанія, които ставатъ за да бы ся

отдалечилъ, колкото е възможно, онъ-зи частъ, свидѣтельствува за напѣдѣкътъ на чловѣчеството.

Списательтъ разглежда слѣдъ това по-подробно настоящето положеніѣ на великитѣ европейскіи държавы.

Отъзѣтителныйтъ бой, който необходимо ще избухне между Франціи и Германіи, може да има за слѣдствіѣ присѣдиненіѣто съ Белгіи на севѣрнытъ французски области, и пріѣманіѣто ѣ въ митныйтъ (гомрушкѣ) Германскій съюзъ. Франція ще потрѣси помощѣтъ на Россіи, на който бытвата при Седанъ удвои нападѣтелнѣтъ способностъ, но Прусеія ще употреби Австріи за да въспре тоя съюзъ.

Великитѣ подвигъ на славянскитѣ племена ще послѣдува слѣдъ това първо движениѣ.

Россія е вече отъ много время плашила за Европѣ. Завѣщаніѣто на Петра Великаго, ако и да го предположимъ за лѣвовѣ, изразява вѣрно политическитѣ похотѣнія на рускитѣ народѣ. Итъ-тъ за Цариградъ е презъ Виенѣ, но за да ся иде въ Виенѣ трѣба да ся мине презъ Берлинѣ. Кругозорѣтъ отъ кждѣ вѣсточнытъ страны на Европѣ, е много размѣтенъ; помежду Россіи и Австріи има въпросъ за взаимно съществуваніѣ; а помежду Австріи и Германіи владѣ едно тайно чувство на завистливо съревнованіѣ; помежду сѣвернѣтъ държавы и великѣ Британіи, съществува безпокойствіѣто за бждѣщето на Индиѣ.

Това положеніѣ направи потребно за Берлинското правителство сближеніѣто му съ двѣтъ сѣвѣднѣ държавы, и князь Бисмаркъ съ тѣжъ сполукѣ изврши едно изрядно дипломатическо дѣло.

Съхраненіѣто на Австріи става, споредъ това, необходимо; тя е държава миролюбива, рѣшена да не стеглюва саблѣжѣ за друго освѣтъ да спре Руситѣ да не минѣтъ Дунавѣтъ;

Лавелей ся спира твърдѣ малко върху Италіи и испанскіи работы, предвижда съюзъ на скандинавскитѣ държавы съ Германіи и Англіи сѣрѣцу Россіи, и изражава желаніѣ за вѣстановленіѣто на ново царство въ Низкитѣ Страны (Холандія и Белгія), което да може да служи като преграда помежду Франціи и Германіи.

Слѣдъ като освѣтѣва тѣй Европѣ върху вѣроятнытъ боеве, списательтъ мысли чи съ едно систематическо узаконеніѣ на началата на международното право възможно бы было да ся махнѣтъ много причини за събѣкване. Обаче слѣдъ подобно узаконеніѣ става потребно и съ-ставленіѣто на едно сѣдилище, съставено отъ отличны мѣже на всѣкитѣ държавы, то може да засѣдава постоянно въ нѣкой малѣкъ градъ на сухѣтъ землѣ, а общото мѣніѣ бы пріѣло за дълженіѣ да направи еще повече уважителны неговитѣ рѣшенія. Нуждата за мирѣтъ е обща; при вѣнѣкъ това боевѣтъ непрестанно избухнѣвать, а това е едно неразбранно противорѣчіѣ. Ако държавы, както сѣ Германія и Англія, дѣйствително подкрѣпѣваха идеѣтъ за едно примирително сѣдилище, тѣ бы могли да уничтожатъ боевѣтъ. Лавелей възобнови и разви въ списаніѣто си идеи, които бѣха раскрыли и поддържѣли Ковденъ, Руссо, Кантъ и Хенрихъ четвъртый. Нѣкогашнытъ странности ся приближаватъ повече и повече до землицѣто на дѣйствителностѣтъ.

Австрія.

Пктуваніѣто на Импер. Франца Іосифа въ Петербургъ.

Пктуваніѣто на Австрийскій Императоръ въ Петербургъ, което ся е вече рѣшило да стане въ крайтъ на настоящій мѣсецъ, дава на полувзвѣднѣтъ Виенскій вѣстникъ поводъ да хортуватъ често и на дълго за сношеніята между Австріи и Россіи. на които искренното сближаваніѣ може да подѣйствува върхъ общѣтъ политикѣ. Единѣ отъ тѣя вѣстници прави слѣдующитѣ бѣлѣжки: «Слѣдъ нѣколко седмицы Австрийскитѣ Императоръ ще иде въ Петербургъ да тури вѣнецъ върху храмѣтъ на мирѣтъ, на който основѣтъ ся турѣха лани въ Берлинѣ. Требваше много нѣща да станатъ, и много да ся забравятъ догдѣ ся рѣши това пктуваніѣ въ Россіи. Събѣскваніѣто на интересѣтъ, политиката на Австріи по времято на Крѣмскитѣ бой, завистливото съперничество по вѣсточнытъ въпросѣ, бѣха измѣнили старитѣ сношенія, и напѣршнитѣ съюзници ся отдалечиха единѣ отъ другѣ съ мыслѣтъ че всякій единѣ е ималъ благословны оплакванія сѣрѣцу другитѣ. Россія называваше Австріи непризнателнѣ, а Австрія отдаваше на

Рускитѣ рубли или интриги всякѣ нейнѣк несполукѣ при Портѣтъ и всяко мѣтежно движениѣ между нейнѣтъ подданицы или сѣвѣды Славяны. Колькимъ нѣкой священникъ въ Военнытъ Границы споменеше въ молитвѣтъ имято на Николая, Австрія съзираше сѣдѣтъ онъзи Русскій прѣстѣтъ който произвожда отъ время на время смущенія помежду Малороситѣ на вѣсточнѣ Галициѣ и на сѣвернѣ Унгаріи, по между Сърбитѣ, Трансилванитѣ, Влашитѣ и проч. Взаимнытъ укормы по щастіѣ престанаха преди время. Преди да ся стѣснатъ рѣцѣтъ, Францъ Іосифъ и Царѣтъ бѣха сближили правителствата си въ нейтралныйтъ Берлинѣ. Примиреніѣто ся запечата съ дохожданіѣто на Александра въ Виенѣ, и отъ тогава насамъ шито Рускитѣ пѣтници по Австріи ся съгледѣтъ като дѣйци на Русскѣ-тъ полиціи, нито православнытъ священники ся зематъ за орудіѣ на напѣславистекѣтъ пропагандѣ. Доброто измѣненіѣ на сношеніята по между Россіи и Австроунгаріи, има важность, но еще по-важнѣтно е днешното политическо положеніѣ на Россіи въ Вѣсточѣ. Тамъ не само чи ся прѣкъснаха Рускитѣ предизвикванія, но еще и самото умѣренное обхожденіѣ на подвластнытъ на Турціи княжества свидѣтельствува чи, есга за сѣга поне, не ся мысли въ Петербургъ за нѣкое нарушеніѣ на съществующитѣ редѣ.

Напраздно Вѣлградскитѣ несмысленници обращатъ кѣмъ Нѣва погледѣтъ си за да видѣтъ одобреніѣ на намѣреніята си, и волею или неволю тѣ пріѣматъ мирѣтъ, както и братіята имъ Черногорцы-тъ. Повече отъ това Виенското Правителство не желас. Тази нова политика ся основа въ Берлинѣ прѣзъ мѣсецъ Септемврий, и нема да ѣ ся случи никое измѣненіѣ отъ настоящето сѣрѣчаніѣ на Императорѣтъ. Спрямо работѣтъ на Турціи и двѣтъ Държавы ще показватъ предпоазливостъ и въздържаніѣ. Нѣма да ся повтарятъ есшѣнитѣ на минжлѣтъ вѣтъ, когато Австрія ся сѣедини съ Россіи сѣрѣцу В. Портѣ, а Іосифъ второй ходи въ кратко разстояніѣ два пакти въ Петербургъ да посѣти Екатеринѣ. Този Императоръ, който бѣ поискалъ да распростре вѣсточнытъ си границы, сѣ разговоры повторомъ въ Херсонъ съ Семирамидѣ-тъ на Сѣверѣ и съвойствува (1788) противъ Диванѣтъ; той повреди обаче държавѣ-тъ си а ползува Россіи. Съ мирѣтъ въ Яшѣ Россія придоби крайдунавскитѣ страны, които днесъ ни причиняватъ толѣкъ безпокойствія и заплашванія. Нѣй никому не позволявамы да свѣрже своеволю Дунавѣтъ, който е преобладающата жилка на нашѣтъ животъ и за това нѣй считамы австрорусскій бой противъ Портѣтъ политическѣ погрѣшкѣ на Іосифа II. Ако быхмы даже и завоевали въ онова време и съхранили много мѣста, пакъ не бы могла съ тѣхъ да ся обезпечи възможна-та загуба на Дунавскитѣ устїа. Днесъ обаче не щемъ да падамы въ погрѣшкитѣ на минжлото; днесъ Австрийскитѣ и Рускитѣ Императорѣ ся посѣщаватъ единѣ другѣ не за да правятъ съязы противъ нѣкого другѣго, но да съхранятъ съществующитѣ редѣ, чрезъ което единствено може да ся опазитъ испокѣтнатъ и Дунавѣ-тъ.»

Россія.

Извѣстѣя ся отъ Россіи че единѣ Императорскій манифестъ уважда въ рускѣтъ имперіи общѣ задѣлжителнѣ службѣ въ войсѣкѣ. Въ есшото время Императорѣтъ ся обѣщавѣ въ него че мирѣтъ нѣма никакъ да ся расклати.

Ето отъ този манифестъ единѣ уломѣкъ, който извличамы отъ рускитѣ вѣстници:

«Споредъ досегашнытъ узаконенія значительна часть отъ рускитѣ подданицы была изята отъ воинскѣтъ обязанности, която трѣба да бжде за всѣчки еднаква. Но това състояніѣ не ся вече съгласѣва съ измѣнившитѣ ся условия на государственнытъ бытъ, и не удовлетворява настоящитѣ военны требованія. Новитѣ събитія доказати че силата на държавѣтъ не състон само въ числен-

